

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ЦНТУ)

Кафедра економіки, підприємництва
та готельно-ресторанної справи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	Інформаційні технології у підприємстві, торгівлі та логістиці
Викладач 	Ігор НІКОЛАЄВ, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри маркетингу та економічної теорії
Рівень вищої освіти, галузь знань, спеціальність, освітня програма	Рівень вищої освіти: другий (магістерський) Галузь знань: D «Бізнес, адміністрування та право» Спеціальність: D7 «Торгівля» Освітньо-професійна програма: «Підприємництво, торгівля та логістика»
Контактний телефон викладача	+38(096) 385-18-22
E-mail:	nikolaieviv@kntu.kr.ua
Обсяг та ознаки дисципліни	Обов'язкова освітня компонента, змістових модулів – 2. Форма контролю: залік. Загальна кількість кредитів – 4, годин – 120, у т.ч. лекції – 32 години, практичні заняття – 32 години, самостійна робота – 56 годин. Формат: очний (Offline / Face to face) / дистанційний (Online). Мова викладання: українська.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відеоконференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Messenger, Telegram за домовленістю.
Пререквізити	Враховуючи послідовність накопичення знань та інформації, дисципліна потребує базових знань з інформатики, іноземної мови, менеджменту, управління бізнес-процесами, логістики.

1. Мета і завдання дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Інформаційні технології у підприємстві, торгівлі та логістиці» є надання здобувачам вищої освіти необхідних теоретичних знань та практичних навичок з ефективного використання ІТ-рішень у підприємницькій, торговельній та логістичній діяльності, включаючи аналіз, розробку, впровадження та управління інформаційними системами для оптимізації бізнес-процесів, прийняття обґрунтованих рішень та створення доданої вартості.

Завдання дисципліни: ознайомлення з базовими концепціями та еволюцією інформаційних технологій; вивчення сучасних інформаційних систем та платформ, що використовуються в різних галузях бізнесу; формування навичок аналізу та оцінки потреб бізнесу у сфері інформатизації, а також обґрунтованого вибору та впровадження відповідних ІТ-рішень; набуття практичних навичок роботи з програмними засобами для автоматизації ключових бізнес-процесів.

2. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі підприємництва та торгівлі або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації;

ЗК2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;

ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Спеціальні компетентності

СК1. Здатність розробляти та реалізовувати стратегію розвитку підприємницьких та торговельних структур;

СК3. Здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва та торгівлі;

СК4. Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності;

СК6. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій логістики з урахуванням специфіки логістичної діяльності підприємницьких і торговельних структур;

СК7. Здатність до прийняття оптимальних рішень, в тому числі на основі логістичних підходів, з метою підвищення та/або підтримання рівня конкурентоспроможності суб'єктів підприємницької і торговельної діяльності в умовах ризиків та невизначеності ринкового середовища.

Програмні результати навчання

ПРН1. Адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності;

ПРН2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва і торгівлі та розробляти заходи щодо їх вирішення;

ПРН4. Застосовувати бізнес-комунікації для підтримки взаємодії з представниками різних професійних груп;

ПРН7 Визначати та впроваджувати стратегічні плани розвитку суб'єктів господарювання у сфері підприємництва та торгівлі;

ПРН9 Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької та торговельної діяльності;

ПРН10 Вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких і торговельних структур за умов невизначеності та ризиків;

ПРН13 Впроваджувати інформаційні технології у бізнесі, а також організовувати і виконувати ділові операції та угоди із застосуванням електронних засобів;

ПРН15 Здійснювати комплексну планово-організаційну діяльність в ланцюгах поставок, формувати і реалізовувати логістичні стратегії, визначати шляхи економії загальних витрат матеріальних, трудових, фінансових ресурсів упродовж усього логістичного ланцюга й оцінювати його ефективність.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

При організації освітнього процесу в Центральнотехнічному національному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Завдання
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи інформаційних систем у підприємстві, торгівлі та логістиці			
1	Тема 1. Сутність і особливості інформаційних систем у логістиці Поняття інформаційної системи в економіці. Компоненти інформаційних систем. Історія та основні напрями розвитку інформаційних систем. Особливості інформаційних систем у підприємстві, торгівлі та логістиці.	15	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал 2. Відповісти на контрольні запитання 3. Підготувати мультимедійну презентацію 4. Пройти тест до теми 1
2	Тема 2. Корпоративні інформаційні системи Поняття та загальна характеристика корпоративних інформаційних систем. Класифікація та характеристика корпоративних інформаційних систем. Порівняльна характеристика корпоративних інформаційних систем.	15	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал 2. Відповісти на контрольні запитання 3. Підготувати мультимедійну презентацію 4. Пройти тест до теми 2
1	2	3	4

3	Тема 3. Інформаційні системи як засіб автоматизації бізнес-процесів Еволюція промислових стандартів ІС. Парадигма MRP. Концепція MRPII. Концепції ERP і CSRP. Системи SCM. SCM: підсистеми. Роль штучного інтелекту в розвитку ERP-систем та бізнес-методології CSRP.	15	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал 2. Відповісти на контрольні запитання 3. Підготувати мультимедійну презентацію 4. Пройти тест до теми 3
4	Тема 4. Автоматизація логістичної системи підприємства Логістична система як об'єкт автоматизації. Інформаційна система логістики підприємства. Структура логістичної інформаційної системи.	15	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал 2. Відповісти на контрольні запитання 3. Підготувати мультимедійну презентацію 4. Пройти тест до теми 4
Змістовий модуль 2. Напрямки застосування інформаційних систем у підприємстві, торгівлі та логістиці			
5	Тема 5. Основи проектування й розробки інформаційних систем логістики Проектування і життєвий цикл інформаційних систем. Моделі життєвого циклу. Загальні вимоги до методології та технології проектування. Підходи до розробки інформаційних систем. Основні бізнес-процеси в логістичних інформаційних системах.	15	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал 2. Відповісти на контрольні запитання 3. Підготувати мультимедійну презентацію 4. Пройти тест до теми 5
6	Тема 6. Бази даних в організації Визначення та призначення баз даних. Системи управління базами даних. Інформаційна модель даних та її склад. Логічні моделі баз даних. Етапи проектування баз даних. Організація роботи з масивами даних.	15	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал 2. Відповісти на контрольні запитання 3. Підготувати мультимедійну презентацію 4. Пройти тест до теми 6
7	Тема 7. Інтелектуальний аналіз даних та його застосування в логістиці Процес виявлення знань. Задачі Data Mining і їх класифікація. Нейронні мережі. Застосування інтелектуального аналізу даних у логістиці.	15	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал 2. Відповісти на контрольні запитання 3. Підготувати мультимедійну презентацію 4. Пройти тест до теми 7
1	2	3	4

8	Тема 8. Експертні системи та системи підтримки прийняття управлінських рішень Визначення і структура експертних систем. Класифікація експертних систем. Системи підтримки прийняття рішень. Напрямки застосування експертних систем та систем підтримки прийняття рішень.	15	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал 2. Відповісти на контрольні запитання 3. Підготувати мультимедійну презентацію 4. Пройти тест до теми 8
	Разом	120	

5. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, тестовий контроль.

Протягом семестру здобувач може отримати максимум 100 балів, у тому числі: перший рубіжний контроль – 50 балів, другий рубіжний контроль – 50 балів. По поточному контролю здобувач може набрати бали за активність на лекційних та практичних заняттях, виявлення рівня підготовки здобувачів із зазначеної теми під час опитування, тестування, презентації індивідуальних завдань, виконання практичних завдань та кейсів (табл. 1).

Таблиця 1

Оцінювання видів робіт під час поточного оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів під час поточного оцінювання	Максимальна кількість балів за один вид робіт	Орієнтовна кількість робіт, яку має виконати здобувач аби отримати максимальну кількість балів за поточним оцінюванням при оцінюванні кожного виду робіт максимальною кількістю балів	В тому числі розподіл за рубіжними контролями, враховуючи розподіл балів	
				I	II
Поточне опитування	10	1	10 відповідей	5 балів	5 балів
Виконання практичних завдань	30	5	6 практичних робіт	15 балів	15 балів
Підготовка презентації та доповіді	10	10	1 усна доповідь з презентацією	10 балів	
Підготовка тез доповіді на конференцію	10	10	1 тези доповіді		10 балів
Тестування	40	5	8 тестів	20 балів	20 балів
Разом	100 балів			50 балів	50 балів

Форма підсумкового контролю: залік.

Семестровий залік полягає в оцінці рівня засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу на лекційних та практичних заняттях і виконання індивідуальних завдань за стобальною та дворівневою («зараховано», «не зараховано») шкалою ЄКТС результатів навчання.

Критерії оцінки заліку:

- «**зараховано**» – здобувач має стійкі знання про основні поняття дисципліни, може сформулювати взаємозв'язки між поняттями.

- «**не зараховано**» – здобувач має значні пропуски в знаннях, не може сформулювати взаємозв'язку між поняттями, що вивчаються в курсі, не має уявлення про більшість основних понять дисципліни, що вивчається.

Таблиця 2

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90-100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Азарова А.О., Юрчук Н.П., Муращенко О.Г. Інформаційні системи і технології. Частина 1 : навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2024. 152 с.

2. Азарова А.О., Юрчук Н.П., Нікіфорова Л.О., Шиян А.А. Інформаційні системи і технології. Частина 2 : навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2024. 160 с.

3. Мирошніченко В.О. Використання сучасних інформаційних технологій: формування мультимедійної компетентності : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2023. 296 с.

4. Кравченко І.В., Микитенко В.І. Інформаційні технології [Електронний ресурс] : підруч. для студ. спец. «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології». Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 447 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/51682> (дата звернення: 18.08.2025).

5. Зачек О.І., Сенік В.В., Магеровська Т.В. Інформаційні технології : навч. посіб. / за ред. О.І. Зачека. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 432 с.

6. Григорків В.С., Білоскурський Р.Р., Верстяк А.В., Вінничук І.С., Вінничук О.Ю. Корпоративні інформаційні системи. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т, 2021. 152 с.

7. Ніколаєв І.В. Інформаційні системи в логістичному менеджменті : навч.

посіб. Кропивницький : Вид. ЦНТУ, 2018. 232 с. URL: <https://dspace.kntu.kr.ua/handle/123456789/12212> (дата звернення: 18.08.2025).

8. Яценко Р.М., Ніколаєв І.В. Інформаційні системи в логістиці : навч. посіб. Харків : Вид. ХНЕУ, 2012. 232 с.

9. Amjid Ali. (2025). Mastering Information Technology : A Practical Guide for Beginners, Professionals. Independently Published, 340.

10. Richard Fox. (2025). Information Technology : an Introduction for Today's Digital World. CRC Press LLC, 640.

Додаткові

11. Інформаційні технології в логістиці : рек. до виконання розрахунк. роботи : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра за освіт. програмою «Логістика» спец. 073 «Менеджмент» / уклад.: М. І. Григорак. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2023. 65 с.

12. Ніколаєв І. В. Маркетинг інформаційних продуктів та послуг : метод. реком. до вивч. дисц. для здобув. другого (магістерського) рівня вищої освіти за спец. 075 “Маркетинг” та 051 “Економіка” всіх форм навч. Кропивницький: ЦНТУ, 2023. 28 с.

13. Ніколаєв І. В., Загребя М. М., Вишневська В. А. Інформаційні послуги електронних торговельних майданчиків в маркетинговій діяльності. *Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки*. 2022. Вип. 8 (41). С. 56–68. URL: [http://economics.kntu.kr.ua/pdf/8\(41\)/8.pdf](http://economics.kntu.kr.ua/pdf/8(41)/8.pdf) (дата звернення: 18.08.2025).

14. Zahreba M., Koval L., Nikolaiev I. SMM and advertising under conditions of external military aggression (Маркетинг та реклама в соціальних мережах в умовах зовнішньої військової агресії). *Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки*. 2022. Вип. 8 (41). С. 7–19. URL: [http://economics.kntu.kr.ua/pdf/8\(41\)/3.pdf](http://economics.kntu.kr.ua/pdf/8(41)/3.pdf) (дата звернення: 18.08.2025).

15. Вишневська В. А., Ніколаєв І. В., Загребя М. М. Маркетинг інформаційних послуг в соціальних мережах. *Ефективна економіка*. 2022. № 7. URL: <https://nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/151/151> (дата звернення: 18.08.2025).

16. Климчук О.В. Інформаційні системи і технології в управлінні : конс. лек. для студ. СО “Магістр” заоч. форми навч. спец. 073 “Менеджмент” освіт.-проф. прог. “Менеджмент у судовій сфері” галузі знань 07 “Управління та адміністрування”. Вінниця : ДонНУ імені Василя Стуса, 2021. 160.

17. Ніколаєв І.В., Замуренко Д.В. Інформаційні системи управління підприємствами та організаціями : метод. вказів. до вивч. дисц. для студ. всіх форм навч. за спец. 051 “Економіка” та 075 “Маркетинг”. Кропивницький : ЦНТУ, 2020. 40 с.

18. Ніколаєв І.В., Кушнірова Г.В., Луньов С.В., Лісняк О.Ю. Інформаційні системи управління підприємствами та організаціями : метод. вказів. до викон. лабор. робіт для студ. всіх форм навч. за спец. 051 “Економіка” та 075 “Маркетинг”. Кропивницький : ЦНТУ, 2020. 68 с.

19. Ніколаєв І.В., Замуренко Д.В. Інформаційні системи управління

підприємствами та організаціями : метод. вказів. до самост. роб. з дисц. для студ. всіх форм навч. за спец. 051 “Економіка” та 075 “Маркетинг”. Кропивницький : ЦНТУ, 2020. 28 с.

20. Загребя М. М., Ніколаєв І. В. Використання платформ онлайн-оголошень у комерційній діяльності малого бізнесу. *Бізнес Інформ*. 2020. № 10. С. 248–254. URL: http://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2020-10_0-pages-248_254.pdf (дата звернення: 18.08.2025).

21. Інформаційні системи та технології в логістиці : методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи для студентів спеціальності «Міжнародні економічні відносини» освітньої програми «Міжнародна логістика і митна справа» / уклад. : Л.І. Григорова-Беренда, А.С. Зайцева, Н.А. Казакова. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2020. 44 с.

22. Гострик О.М., Соловійова В.В. Управлінські інформаційні системи : навч. посіб. Кривий Ріг : Типографія «Айс Принт», 2020. 173 с.

23. Бутенко Т.А., Сирий В.М. Інформаційні системи та технології : навч. посіб. Харків : ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, 2020. 207 с.

24. Ніколаєв І.В., Вишневська В.А., Жовновач Р.І. Підходи до розробки інформаційно-аналітичної системи для прийняття управлінських рішень на підприємстві. *Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки*. 2019. Вип. 2 (35). С. 159–168. URL: [http://economics.kntu.kr.ua/pdf/2\(35\)/18.pdf](http://economics.kntu.kr.ua/pdf/2(35)/18.pdf) (дата звернення: 18.08.2025).

25. Галич О.А., Копішинська О.П., Уткін Ю.В. Управління інформаційними зв'язками та бізнес-процесами : навч. посіб. Харків : Фінарт, 2018. 244 с.

26. Авраменко В.С., Авраменко А.С. Проектування інформаційних систем : навч. посіб. Черкаси : Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького, 2017. 434 с.

27. Дмитрів К.І., Шпак Ю.Н. Дослідження інформаційних систем в управлінні підприємствами: досвід та перспективи. *Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут»*. 2017. № 14. С. 1–14.

28. Чаговець В.В. Інформаційні системи та технології на підприємствах та в міжнародному бізнесі : навч. посіб. Харків : Харківський державний університет харчування та торгівельно-науковий інститут, 2016. 168 с.

29. Тоцька О.Л. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2014. 340 с.

30. Новак В.О., Матвеев В.В., Бондар В.П., Карпенко М.О. Інформаційні системи в менеджменті : підруч. Київ : Каравела, 2014. 536 с.

31. Gulshan Kumar. (2024). Introduction to Information Technology : Textbooks. Toronto Academic Press, 264.

32. Ethan Harvey. (2022). Information Technology Essentials. States Academic Press, 243.

33. Muango, C.O., Abrokwah, E., & Shaojian, Q. (2021). Revisiting the link between information technology and supply chain management practices among manufacturing firms. *European Journal of International Management*, 16(4), 647-667.

1. Рішення для бізнесу | Бізнес-застосунки | SAP. Електронний ресурс. SAP, 2025. URL: <https://www.sap.com/ukraine/index.html> (дата звернення: 18.08.2025).
2. RBC Group. Електронний ресурс. Київ : RBC GROUP, 2023. URL: <https://www.rbcgrp.com/ua> (дата звернення: 18.08.2025).
3. Про інформацію : Закон України від 2 жов. 1992 р. № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12> (дата звернення: 18.08.2025).
4. Про Концепцію Національної програми інформатизації : Закон України від 4 лют. 1998 р. № 75/98-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/75/98-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 18.08.2025).
5. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах : Закон України від 5 лип. 1994 р. № 80/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 18.08.2025).
6. Центральноукраїнський національний технічний університет : веб-сайт. URL: <https://kntu.kr.ua> (дата звернення: 18.08.2025).
7. Репозитарій Центральноукраїнського національного технічного університету : веб-сайт. URL: <https://dspace.kntu.kr.ua> (дата звернення: 18.08.2025).
8. Дистанційна освіта ЦНТУ : веб-сайт. URL: <https://moodle.kntu.kr.ua> (дата звернення: 18.08.2025).

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи, Протокол № 1 від «27» серпня 2025 р.